

Bryologiai kutatásaim közben e páfrányt nagy tömegben találtam a «Lämmgrund» nevű szakadékos völgyben, a Stierberg északi oldalán, mészsziklafalak alatti árnyas lejtőn 1180 m. t. sz. f. m.-ban 1911. VII. 24-én.

A «Lämmgrund» bejártam részében, különösen annak felsőbb részében, igen sok pompásan fejlett *Pinus Cembra* L. vegetál.

Während meiner bryologischen Forschungen habe ich diesen Farn in grosser Menge im «Lämmgrund» gefunden, u. zw. an der nördlichen Seite des Stierberges unter Felsen auf einer schattigen grasigen Lehne 1180 m. ü. d. M. 24 VII. 1911.

Im «Lämmgrund», hauptsächlich im oberen Teil sind sehr viele mächtige Zirbelkiefer (*Pinus Cembra* L.) vorhanden.
Gyórfy.

Hazai botanikai dolgozatok ismertetése

Referate über ungarische botan. Arbeiten.

Dr. Hollós László: Magyarország földalatti gombái, szarvasgombaféléi. *Fungi hypogaei Hungariae*. A M. T. Akadémia matematikai és természettudományi bizottságának megbízásából írta: — — 5 tábla eredeti rajzzal és fényképpel, egy térképpel. Budapest. Kiadja a K. M. Természettudományi Társulat. 1911. XII. + 248 old. 4°.

Csinos, izléses kiállításban jelent meg szerző nagyértékű, igen nagy szorgalommal és tudással megírott munkája, amely monographia tudományos becsen kívül a gyakorlati életben is szerepet játszik, mivel e mű alapján kereseti forrásra is tehet szert minden érdeklődő. A szerző előszavát (p. VI—X), a Tartalom (p. XI, XII), Általános rész (p. 1—4) s a Phylogenesis (p. 5) követi, majd behatóan ismerteti a földalatti gombák termőhelyeit, keresési és gyűjteményekben való eltartási módjukat (p. 6—10). A gyűjtőhelyek felsorolását (p. 11), a hazánkban előforduló földalatti

In hübscher, geschmackvoller Ausstattung ist dieses wertvolle, mit grossem Fleiss und auf Grund gediegener Kenntnisse geschriebene Werk erschienen, welches abgesehen von seinem wissenschaftlichen Interesse auch auf dem Gebiete der angewandten Botanik eine Rolle zu spielen berufen ist, da sich an der Hand dieser Monographie für Interessenten die Aussicht auf bisher nicht gehörig ausgebeutete Erwerbswege eröffnet. Das Werk besteht aus einer Vorrede (p. VI—X), Inhaltsübersicht (p. XI—XII), einem allgemeinen Teil (p. 1—4), Phylogenese (p. 5); nach dieser werden die Stand-

gombák s földrajzi elterjedésük táblázata követi, amelyből ki-világlik, hogy hazánkban ez idő szerint 68 faj földalatti gombát ismerünk: a *Hemiasci* osztályból 1 nemzetség 3 fajt, az *Ascomycese*kéből 9 nemzet- séget 40 fajjal s a *Basidiomy- cese*kéből 10 nemzetséget 25 fajjal képviselve. Hazánk föld- alatti gombaflórájának legtöbb közös faja Német-, Olasz- és Franciaországéval van. ED. FISCHER rendszere szerint adja a meghatározó táblázatot (p. 16—25). A nemek és fajok leírása során:

3 Sp. *Eudogena*-t, 4 Sp. *Geuca*-t, 2 Sp. *Hydnotrya*-t, 2 Sp. *Pachy- phloeus*-t, 9 Sp. *Tuber*-t, 2 Sp. *Balsamia*-t, 1 Sp. *Hydnobolites*-t, 1 Sp. *Choiromyces*-t, 1 Sp. *Picoa*-t, 13 Sp. *Elaphomyces*-t, 1 Sp. *Elasmomyces*-t, 2 Sp. *Gautieria*-t, 6 Sp. *Hysterangium*-ot, 7 Sp. *Hymenogaster*-t, 2 Sp. *Octaviania*-t, 1—1 Sp. *Hydnangium*-ot és *Leucogaster*-t, 2 Sp. *Rhizopogon*-t, 2 Sp. *Melanogaster*-t, 1 Sp. *Phlyctospora*-t

ismertet a legnagyobb alapos- sággal.

Behatóan tárgyalja a szarvas- gombát és történetét (p. 107— 133), ismerteti mindazokat a gombákat, melyeket ismernek és ismertek nálunk e név alatt; majd: a szarvasgomba tenyész- tését (p. 134—140), kérésését és felszedését (p. 140—148), a kereskedelemben való értékesi- tését (p. 148—150), a szarvas- gomba a konyhán (p. 150—162), a nyári- (*Tuber aestivum*) (p. 162—169), a fehér- (*Choiromy- ces meandriformis*) (p. 169—175),

orte, Art u. Weise des Sam- melns u. Aufbewahrens dieser Pilze (p. 6—10) eingehend besprochen. Nach einer Auf- zählung der Sammelorte (p. 11) folgt eine Übersicht der geogr. Verbreitung dieser Pilze in Ungarn, aus welcher ersicht- lich ist, dass im unserem Lande bisher 68 Hypogaeen bekannt sind und zwar aus der Klasse der *Hemiasci* eine Gattung mit 3 Arten, aus jener der *Asco- myceten* 9 Gattungen mit 40 Arten, endlich aus jener der *Basidiomiceten* 10 Gattungen mit 25 Arten. Ungarn besitzt die meisten Arten mit Deutsch- land, Italien und Frankreich gemeinschaftlich. Eine Bestim- mungstabelle wird nach dem System E. FISCHER'S beige- geben. Es werden sodann

auf das genaueste beschrieben.

Eingehend wird die Speise- trüffel und ihre Geschichte, ferner alle jene Arten bespro- chen, die man bei uns mit d. Namen Trüffel bezeichnet hat und noch jetzt bezeichnet, fer- ner die Kultur der Trüffel (p. 134—140), das Suchen und Sammeln der Tr. (p. 140—148), seine Verwertung (p. 148—150), die Trüffel in der Küche (p. 150—162). Dann folgt eine ein- gehende Beschreibung der Sommer- (*Tuber aestivum*), der

a veres-szarvasgombát (*Melanogaster variegatus*) (p. 175—176) részletezi behatóan, valamint: a nem ehető szarvasgombákat (p. 176—179). A nagybecsű: Synonyma et litteraturra (p. 180—212) részt egy teljes egészet magában foglaló Bibliographia rész (p. 213—246) követi, s bezárja a munkát az Index alphabeticus generum et specierum.

A műhöz 20 igen jól sikerült szövegközi csoportkép és az I—V. táblán 115 színes, természetes nagyságban készült művészies kivitelű eredeti gombarajz és photographia, 58 microscopiumi részletrajz, továbbá 1 térkép van esatolva, melyen a *Choiromyces meandriformis* és a *Tuber aestivum* elterjedése van feltüntetve. Már egymaguk a megkapóan szép, természetű táblák is bizonyára nagy közkedveltséget fognak e kiváló műnek biztosítani.

Csak annál inkább fájó szívvel említjük meg, hogy a kiváló szerző, munkálkodására nálunk kellő működési teret nem találhatva, nagyértékű könyvtárát eladta és a tudományos munkálkodástól most már teljesen visszavonul.

Lendvai János: Az ultramicroscopia és eredményei.

Temesvár, 1911 p. 1—21. 8°. Im Selbstverlage des Verfassers.

Rendkívülügyesen, röviden és velősen összefoglalva adja a szerző a A) Tudománytörténeti előzményekben 1. a Tyndall-

weissen (*Choiromyces meandriformis*), der roten (*Melanogaster variegatus*)-Trüffel und der nicht geniessbaren Trüffel (p. 162—179), ein wertvolles Synonymenregister und Literaturverzeichnis (p. 180—212), ein abgeschlossenes Ganzes bildender bibliographischer Teil (p. 213—246). endlich ein Index.

Dem Werke sind 20 wohlgeordnete Gruppenbilder im Texte und auf Tafel I—V 115 künstlerisch ausgeführte kolorierte Pilzabbildungen u. Photographien, 58 mikroskopische Detailabbildungen (alles Originale) und eine Landkarte beigegeben, aus welcher die Verbreitung von *Choiromyces meandriformis* und *Tuber aestivum* in Ungarn ersichtlich ist. Schon die gelungenen und naturgetreuen Tafeln werden dem Werke eine grosse Verbreitung zusichern: wir müssen dieses Referat mit der betäubenden Nachricht schliessen, dass der Verfasser, zweifellos unser hervorragendster Pilzkennner. — Mangels einer Tätigkeitsphäre, — seine wissenschaftlichen Arbeiten beschliessen will und auch seine wertvolle Bibliothek schon verkauft hat.

Gy.

J. Lendvai: Die Ultramicroscopie und ihre Ergebnisse.

Eine wertvolle, kurze Zusammenfassung der Ultramicroscopie, mit folgenden Abschnitten: A) Geschichte.

2. a Burgh-Stokes-féle tüne-
mény, 3. vizsgálatok catoptri-
cus megvilágítással, 4. a
Brown-féle molecularis moz-
gás, 5. a Scheerer-féle cata-
phoresis-mibenlétét. B) Az ul-
tramicroscopium feltalálása.
C) A Siedentopf- és Zsigmondy-
féle ultramicroscopium. D) Az
ultramicroscopicus testeskék
méretei. E) Az ultraconden-
sorok során a Zeiss-féle para-
boloída-, Leitz-féle tükör-, Rei-
chert-féle tükör-, Zeiss-féle
cardoída-condensor részleteit
világítja meg. F) Az ultra-
microscopia eddigi eredményeit
s végül kül- és belföldi, e
tárgyra vonatkozó teljes iro-
dalmat sorol fel.

Az igen tanulságos füzet
az érdeklődőknek melegen
ajánlható.

1. Tyndall'sche-, 2. Burgh-
Stokes'sche Erscheinungen,
3. Untersuchungen mit catop-
trischer Beleuchtung, 4. Brown-
sche Molecularbewegung.
5. Scheerer'sche Cataphorese.
B) Erfindung des Ultramicro-
scop's. C) Das Siedentopf'sche
und Zsigmondy'sche Ultra-
microscop. D) Maasse der ul-
tramicroscopischen Körperchen.
E) Ultracondensoren: der Zeiss-
sche parabolöide-, der Leitz'sche
Spiegel-, der Reichert'sche Spie-
gel-, und der Zeiss'sche Car-
doïde-Condensor. F) Die bis-
herigen Ergebnisse der Ultra-
microscopie und endlich ein
Verzeichnis der in- und aus-
ländischen Literatur.

Das lehrreiche Heft ist in-
teressenten zu empfehlen.

Gy.

Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése.

Referate über die ausländischen botan. Arbeiten.

Dr. Richard von Wettstein: Handbuch der systematischen Botanik. Zweite umgearbeitete Auflage. Leipzig u. Wien (F. DEN-
TICKE) 1911. 8°. VI. 914 + 1 p. Mit 3692 Figuren in 600 Abbil-
dungen und einer Farbentafel (600 képen 3692 ábrával és egy
színes táblával).

Hogy WETTSTEIN rendszertana
első kiadásának megjelenése
(1901–1908) óta eltelt arány-
lag rövid idő után már felme-
rült egy új kiadás sajtó alá
rendezésének szüksége, bizo-
nyára meg fogja örvendeztetni
mindazokat, kik e munkának
kiváló oldalait ismerik. Ez al-
kalomból ugyanis ismét mó-
dunkban lesz megismerni szer-
zőnek, aki egyike vezetőinknek
e téren, nézeteit az újabb és

Dass sich schon nach einer
verhältnismässig kurzen Zeit
seit dem Erscheinen der ersten
Auflage (1901–1908) die Not-
wendigkeit einer Neuauflage er-
geben hat, wird sicher alle Ken-
ner der Vorzüge dieses Werkes
erfreuen; es bietet sich ja hier-
bei wieder einmal eine Gele-
genheit, die Ansichten des
Verfassers, eines unserer Füh-
rer in solchen Fragen, über die
neuen, ja neuesten stammit-

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1911

Band/Volume: [10](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [Hazai botanikai dolgozatok ismertetése. Referate über ungarische botan. Arbeiten. 346-349](#)